

ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง
ของวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงที่เข้ารับการบำบัดรักษา
ในสถานบำบัดรักษากรุงเทพมหานคร

นางสาววัลภา สบายยิ่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-102-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017731

๑๑๖๓๑๔๖๕๕

MORAL COGNITION CONCERNING SELF-DIRECTED BEHAVIORS OF
SEVERE DRUG USER ADOLESCENTS IN NARCOTIC CLINICS,
BANGKOK METROPOLIS

Miss Wunlapa Sabaiying

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-102-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของวัยรุ่น
ติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงที่เข้ารับการบำบัดรักษา ในสถานบำบัดรักษา
กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาววิลาภา สบายยิ่ง

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรเทพย์ ศิริวรรณบุศย์

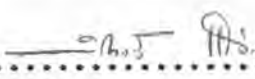
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

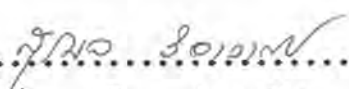

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรเทพย์ ศิริวรรณบุศย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นรินทร์ แสงสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

วัลภา สบายยิ่ง : ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของวัยรุ่น
 ติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง ที่เข้ารับการบำบัดรักษาในสถานบำบัดรักษา กรุงเทพมหานคร
 (MORAL COGNITION CONCERNING SELF-DIRECTED BEHAVIORS OF SEVERE DRUG
 USER ADOLESCENTS IN NARCOTIC CLINICS, BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา:
 รศ.ดร.พรเทพย์ ศิริวรรณบุศย์, 131 หน้า. ISBN 974-579-102-4

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม เกี่ยวกับ
 พฤติกรรมต่อตนเอง ของวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงในสถานบำบัดรักษากรุงเทพมหานคร / เพื่อเปรียบเทียบ
 เทียบความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมตามตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ติด
 ยาเสพติด ระยะเวลาที่บำบัดรักษา อาชีพหลักของครอบครัว และจำนวนครั้งที่บำบัดรักษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นติดเฮโรอีน อายุระหว่าง 13-21 ปี ที่มารับการบำบัดรักษาในศูนย์บำบัด
 รักษาเสพยาเสพติดของกรุงเทพมหานคร จำนวน 180 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้พัฒนาขึ้นตาม
 แนวทฤษฎีเจตคติของฟิชไบน์ สถิติที่ใช้คือ ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
 และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมต่อตนเองที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี ถูกและ
 ควรอย่างมาก เป็นจำนวน 3 พฤติกรรม ได้แก่ การมีความซื่อสัตย์ การมีวินัยในตนเอง และ
 การตั้งมาตรฐานของตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจว่า เป็นพฤติกรรมที่
 ไม่ดี ผิดและไม่ควรอย่างมากคือ การลุ่มหลงอบายมุข สำหรับการลงโทษตนเองและการให้คุณค่าแก่ตนเอง
 เป็นพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถตัดสินได้ว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิดควรหรือไม่ควร
2. ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ติดยาเสพติด ระยะเวลา
 ที่เข้ารับการบำบัดรักษา อาชีพหลักของครอบครัว และจำนวนครั้งที่เข้ารับการรักษา มีนัยสำคัญต่อความรู้
 ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ในระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ($P < .05$ หรือต่ำกว่า) โดยที่ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม
 ของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด รองลงมาเป็นระยะเวลาที่ติดยาเสพติด ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดรักษา
 และจำนวนครั้งที่เข้ารับการบำบัดรักษา ส่วนอาชีพหลักของครอบครัวเป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญต่อความรู้ความ
 เข้าใจทางจริยธรรมน้อยที่สุด

ภาควิชา จิตวิทยา
 สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
 ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

WUNLAPA SABAIYING : MORAL COGNITION CONCERNING SELF-DIRECTED BEHAVIORS OF SEVERE DRUG USER ADOLESCENTS IN NARCOTIC CLINICS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.PUNTIP SIRIVUNNABOOT, Ph.D., 131 PP. ISBN 974-579-102-4

The purpose of this research is to investigate a moral cognition concerning self-directed behaviors of severe drug user adolescents who are currently treated in Narcotic Clinics Bangkok Metropolis. Five variables including educational level, addiction duration, duration of treatment in clinics, family's occupation and frequency of medical treatment were used as independent variables.

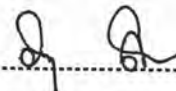
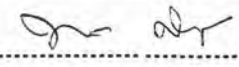
The subjects were drawn by simple random sampling technique of 180 severe drug user adolescents from Narcotic Clinics, Bangkok Metropolis. The instrument for collecting data was moral cognition scale : self-directed behaviors developed from Fishbein's theory. The procedures of data analysis were the t-test, one-way analysis of variance and Scheffe' multiple comparisons method.

The results are as follows :

1. The self-directed behaviors which are rated by the subjects as very good and proper were diligent, self-discipline, setting standards for oneself. The self-directed behavior which is rated by the subjects as very bad and improper is vice-addiction. Self-punishment and Self-esteem were behaviors on which no agreement on what is right or wrong.

2. The five independent variables significantly affected moral cognition concerning self-directed behaviors ($P < .05$ or lower). The variables which showed the highest degree of significance are educational level, addiction duration, duration of treatment in clinics, the frequency of medical treatment. The variable which was least significant was family's occupation.

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิตย์ ศิริวรรณบุศย์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยตลอดมา และ เนื่องจากทบทวนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากการออกทุนการวิจัยของ บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์ประภัทร พิศาลพงษ์ แพทย์หญิงอำภา วัฒนโชติ คุณน้ำเพชร ช่างกัญญา ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและนายแพทย์ชจิต ชูปัญญา รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย แพทย์หญิงสุพักตร์ วานิชเสณี ผู้อำนวยการกองป้องกัน และบำบัดการติดยาเสพติด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชวิถี ผู้อำนวยการวชิรพยาบาล ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในคลินิกยาเสพติด คุณสาธิต สุจิตรา ที่ทำหน้าที่ประสานงานการเก็บข้อมูลในศูนย์ต่าง ๆ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์อนามัยทุกศูนย์ หัวหน้าหน่วย บำบัดการติดยาเสพติด นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พยาบาล และ เจ้าหน้าที่ทุกคนในทุกศูนย์ที่ได้ให้การต้อนรับ ช่วยเหลือในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตลอดจนจัดสถานที่ ในการทำแบบสอบถามให้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในคุณความดีที่ทุกท่านมีต่อผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักบริการการศึกษา หัวหน้าฝ่ายแนะแนวการศึกษา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ที่ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาตลอดมา และขอขอบคุณพี่ ๆ ร่วมงานทุกคนที่ห่วงใย และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณยาย และพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ห่วงใย สนับสนุนการศึกษาตลอดมา ขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ชาวจิตวิทยาทุกคน ขอขอบคุณ คุณชวลินี สบายยิ่ง คุณอัจฉรา จตุจินดา คุณรังสิมันต์ สุนทรไชยา คุณอติวัฒน์ พรทมาสา คุณประยงค์ หัตถพรหม คุณลือชัย ชูนาคา และคุณกิตติพงษ์ อัสสรรัตนานนท์ ที่เป็นกำลังใจ ห่วงใยและช่วยเหลือ ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

วัลภา สบายยิ่ง

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
สมมติฐานของการวิจัย	24
ขอบเขตของการวิจัย	27
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	29
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	31
2 วิธีดำเนินการวิจัย	32
กลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
3 ผลการวิจัย	47
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม ...	49
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการประเมินความถูกต้องของ การกระทำ	79
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการประเมินความน่าปรารถนา ของผลการกระทำ	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	อภิปรายผลการวิจัย	83
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
	บรรณานุกรม	100
	ภาคผนวก	109
	ประวัติผู้เขียน	131

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามสถานบำบัดรักษา	33
2 การจัดหมวดหมู่พฤติกรรมต่อตนเองและข้อความที่บ่งชี้ถึงพฤติกรรมต่อตนเอง ในแต่ละลักษณะ	36
3 ค่าความเที่ยงของมาตรวัด	41
4 ค่าความตรงตามทฤษฎีตามมาตรวัด	44
5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตามตัวแปรอิสระ	48
6 คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรม ต่อตนเองของกลุ่มตัวอย่าง	50
7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเซฟเฟ ของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง จำแนกตามระดับการศึกษา	51
8 ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจ ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	56
9 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเซฟเฟ ของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง จำแนกตามระยะเวลาที่ติดยาเสพติด ..	57
10 ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจ ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่ติดสิ่งเสพติด	62
11 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเซฟเฟ ของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง จำแนกตามระยะเวลาที่เข้ารับการ บำบัดรักษา	63
12 ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจ ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดรักษา	67
13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเซฟเฟ ของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง จำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว ...	68

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจ ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพหลักของครอบครัว 72
15	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของเซฟเฟ ของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง จำแนกตามจำนวนครั้งที่เข้ารับการ การบำบัดรักษา 73
16	ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจ ของ กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนครั้งที่ติดสิ่งเสพติด 77
17	แสดงผลของตัวแปรอิสระที่มีต่อความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม เกี่ยวกับ พฤติกรรมต่อตนเองของกลุ่มตัวอย่าง 78
18	แสดงคะแนนเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการประเมินระดับความถูกต้องของพฤติกรรม ต่อตนเอง เรียงลำดับจากการกระทำที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด 80
19	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนนำปรารภของ ผลการกระทำ เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดถึงต่ำสุด 82
20	ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจของ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 84